

Eesti Pimekurtide Tugiliidu tegevus 2010.aastal.

Raissa Keskküla, tegevjuht

Eesti Pimekurtide Tugiliit (EPKT) on lastevanemate poolt 1994.a. loodud MTÜ, mille tegevus on suunatud nii laste kui ka täiskasvanud pimekurtide toetamiseks. Eesmärgiks on toetada pimekurtide inimeste toimetulekut, nende võimalusi osaleda ühiskonnaelus, kaitsta nende õigusi ja tutvustada selle spetsiifilise puudega inimeste vajadusi ühiskonnale.

Tugiliidus on 67 liiget, kuid meie tugivõrgustikku on haaraatud tunduvalt rohkem inimesi. Tegeleme üle 120 lapse ja 56 täiskasvanuga ning nende partneritega (lapsevanemad, tõlgid, abiõpetajad, sotsiaaltöötajad jne). Kuna meie kontingent ei saa enamatel juhtudel suhelda teiste inimestega ilma viipekeele või taktiilse viipekeele tõlgi abita ja ilma spetsiifilist õpetust saanud inimesteta, siis on meie tegevusega haaratud väga lai tugivõrgustik.

Suurt töömahtu nõuab töötajate ja abistajate koolitamine ning lastevanemate ja pereliikmete nõustamine.

Püstitatud eesmärkide täitmiseks on Pimekurtide Tugiliidu tegevusprogramm jaotatud põhitegevusteks ning projektipõhisteks tegevusteks:

1. Pimekurtide Tugiliidu igapäevane töö.

Tugiliit esitab omapoolseid arvamusi ja ettepanekuid EPI Koja, Sotsiaalministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning teiste poolt esitatud seaduseelnõude ja erinevate strateegiadokumentide väljatöötamisele. Samuti levitame ühiskonnale teavat Tugiliidu tegevusest ja pimekurtide ning nägemisliitpuudga inimeste vajadustest ja tegevusest.

Üks kord aastas toimival üldkogul tehakse kokkuvõtte eelneva aasta tegevusest ja kavandatakse käesoleva aasta tegemisi.

2010.a. pühendati Helen Kelleri 130.sünniaastapäevale. Seoses sellega toimusid erinevad üritused, mille kaudu andsime ülevaate Helen Kellerist ja tema elutööst.

Avaüritus toimus 2.märtsil Tallinna Heleni Koolis, kus osales üle 150 inimese. Samas allkirjastati koostööleping Eesti Kujurite Ühenduse ja Eesti Pimekurtide Tugiliidu vahel. Selle lepingu eesmärgiks oli luua professionaalsete skulptorite ning nägemis-kuulmispuudega lastele ja täiskasvanutele ühine kokkupuutevõimalus kunstimaailmas. Koostöö tulemusena said nägemis-kuulmispuudega inimesed teavet skulptuuri olemusest ning ajaloost, esil oli kaheksa skulptori töid, milledega lapsed ja täiskasvanud said kahe kuu jooksul tutvuda (skulptuure sai kätega uurida). Nägemis-kuulmispuudega lastele ja täiskasvanutele viidi läbi kursused, kus nad valmistasid talgikivist skulptuurid, mis olid koos kümne professionaalse skulptori töödega esil näitusel „Meelepete“ Disaini- ja Arhitektuurigaleriis Tallinnas. Avamisel, oli näitusesaal tulvil huvili ja näitus leidis kajastamist ajalehes SIRP ning EPIK ajakirjas SINUGA ja Pimedate Liidu VALGUSE KAJAS.

2010.aasta jooksul kajastati Pimekurtide Tugiliidu tegevust erinevate meediakanalite kaudu, näiteks:

ETV1 – „Pealtnägija“ saates näidati tööd lastega.

ETV1- aktuaalses kaameras tutvustaati näitust „Meelepete“.

TV2 - Helen Kelleri aasta lõpetamist esitleti viipekeelsetes uudiste saates.

TV3 – saates „Eestimaa uhkus“ tutvustati pimekurtide ja nägemisliitpuudega laste õppimisvõimalusi Tallinnas.

Jäädvustamiseks saadud kunstikogemusi, valmis video „Talgised käed“. Video tutvustab nägemis-kuulmispuudega laste talgikivi koolitust. Valmimas on kogu Helen Kelleri aastat tegevust tutvustav video.

Tugiliidu tegevuse proovikiviks kujunes lastekodust iseseisvasse ellu astuvale pimedale neiu õppimisvõimaluse leidmine. Vaatamata pingutustele ei õnnestunud neiu asuda õppima Astangu Rehabilitatsioonikeskusesse. Väljapääsuks kujunes Tööhõiveameti toetusel tööharjutuse võimalus OÜ Hariner. Kuna Tugiliidu arvates on vajalik lahendada nägemispuudega inimeste õppimisvõimalus Astangu RK, siis jätkatakse võimalusel koostööd selle nimel.

Hästi on sujunud koostöö Sotsiaalministeeriumi, Eesti Puuetega Inimeste Koja, Eesti Puuetega Inimeste Fondi, Tallinna STA, Eesti Pimedate Liidu, Eksami- ja Kvalifikatsioonikomisjoni, Tallinna Lastehaigla,

Tallinna Heleni ja Tartu Emajõe koolide, Vanalinna Hariduskolleegeiumi jt. asutustega.

2. Eesti Pimekurtide Tugiliidu välissuhted

- 2.1.** Koostöö USA Hilton/Perkins programmiga on jätkunud ühedeistkümnendat aastat. Selle koostöö raames toetatakse pimekurtide ja nägemis-liitpuudega lapsi ja nende peresid ning koolitatakse töötajaid. Huvi erialaste koolituste vastu on väga suur, vajalik oleks riiklikku täiendkoolitussüsteemi, et kindlustada puudespetsiifiliste spetsialistide olemasolu Eestis.
- 2.2.** Heaks koostööpartneriks on Soome Nägemispuudega Inimeste Liit. 2010.a. külastasid tugiliidu töötajad Helsingi IIRIS keskust, kus saadi puudespetsiifilist teavet ja tutvuti Soome nägemispuudega inimestele suunatud teenustega.
- 2.3.** Pimekurt laps koos vanematega osales Tšehhis toimunud Ülemaailmsel pimekurtide laste perekursusel, kus vanemad said nõustamist ja teavet pimekurdi lapse kasvatamiseks.
- 2.4.** Juhatus liige (pimekurdi lapse ema) osales Pimekurtide Maailmaorgaanisatsiooni töös Itaalias.
- 2.5.** Tugiliidu tegevusega käisid tutvumas 32 USA üliõpilast, kes olid tutvumiskoolitusel Põhjamaades, et võrrelda erinevate riikide tööd pimekurtidega. Tutvumiskoolituse korraldajaks on Taani Koolituskeskus, kellega meil on neljandat aastat kestev koostöö.
- 2.6.** Aastaid kestev koostöö on Tugiliidul Soome Pimekurtide Liiduga. Oleme saanud nendelt puudespetsiifilisi materjale ja tõlkinud neid täiendkoolituste läbiviimiseks.

3. Pimekurtide Tugiliidu projektid:

3.1. Rehabilitatsioon.

Eesmärgiks on anda lastele ja täiskasvanutele puudespetsiifilist rehabilitatsiooniteenust ja nõustada pereliikmeid. Teenuse osutamiseks külastasid töötajad laste kodusid, kus nõustasid vanemaid ja teisi pereliikmeid. Lastele ja täiskasvanutele õpetati erinevaid oskusi (liikumist ja orienteerumist, punktikirja, toimetulekuoskusi). Viidi läbi laste ja täiskasvanute rehabilitatsioonikursused, kus osalesid ka pereliikmed.

3.2. Nägemispuudega laps tavakoolis.

Projekti eesmärgiks oli toetada tavakoolis õppivaid pimedaid lapsi.

Viidi läbi nõupidamine koos lastevanemate ja abiõpetajate ning räägiti kitsaskohtadest, mis vajavad lahendamist. Kõige pakilisem oli punktikirjas raamatute vajalikkus ja laste sotsiaalse võrgustiku laiendamine. Punktikirjaraamatute väljaandmise kitsaskohti arutati raamatuid väljaandvate asutustega ja tulemusena said kõik lapsed vajalikud raamatud. Kuna aga raamatute kvaliteet ei ole ühtlane ja jätab soovida, siis otsustati jätkata punktikirjastandardi väljatöötamisega seotud küsimuste kooskõlastamist ka edaspidi.

Et laiendada tavakoolis õppivate laste sõpruskonda, loodi sõpruskond NÄPI. Nägijad ja pimedad lapsed veedavad ühiselt aega mängides erinevaid lauamänge jne. Nägijatele lastele õpetati saatmist, et nad edaspidi saaksid koos pimedatega käia muuseumides ja erinevatel üritustel.

3.3. Nõustamisteenus pimekurtidele ja pimedatele inimestele.

Projekti eesmärk on nõustada pimekurtide ja pimedate laste ning täiskasvanute partnereid (pereliikmed, abiõpetajad, sotsiaaltöötajad jne). Projekti abil leiti uusi lapsi ning perdele anti teavet rehabilitatsiooniplaani taotlemisest ning teenustest. Hiljuti nägemise kaotanud laste pered said teavet pimedate laste õppimisvõimalustest ja toetavatest teenustest.

Kuna pimekurtidel on suureks probleemiks suhtlemine teiste inimestega, siis õpetati taktilist viipekeelt pereliikmetele ja omavahelist suhtlemist.

3.4. USA Hilton/Perkins programmi projekt.

Projekti eesmärk on laste ja nende pereliikmete toetamine ja töötajate täiendkoolitus.

Tüflopädagoog uuris uusi lapsi ja anadis lastevanematele spetsiifilisi teadmisi laste arendamisel.

Töötajate koolitus viidi läbi koostöös Tallinna Ülikooliga. Koolitust viisid läbi õppejõud USAst ja kohapealsed lektorid. Osalejaid oli 54, kellest 15 olid üliõpilased ja teised töötajad Eesti erinevatest koolidest.

3.5. Ristivanemate projekt koostöös Soome Rootsikelsete Nägemispuudega Liiduga.

Projekt on suunatud lastele. Eesmärgiks on toetada laste puudespetsiifilist õpetust ja muretseda erinevaid abivahendeid.

Kokkuvõttes võib 2010.a. tegevusega rahule jääda, kuid nagu aruandest nähtub on veel küllaldaselt kitsaskohti, mis vajavad lahendamist. Suureks abiks on olnud EPIK koolitused ja omavahelise teabe jagamine. Jätkata tuleks EPIK eri puudeliikide ja maakondlike organisatsioonide tegevuse tutvustamist, et tunda ja tunnetada puuetega inimeste tegemisi ja olukorda Eestis.

